

IM@Overijssel

***Wilma
Paalman-
Vloedgraven***

13 februari 2020
Kennisfestival Overijssel

***1.1 De financieringsmogelijkheden
voor energieprojecten op een rij
Wilma Paalman-Vloedgraven***

Inhoud workshop

Onderwerp:

Financiering collectieve projecten voor elektriciteitsopwekking

1. Verschillende regelingen (SDE en RVT)
2. Verschillende fasen in het proces tot realisatie
3. Mogelijkheden financiering (geld en natura) voor de verschillende regelingen en in de verschillende fasen, i.c.m. invloed van de schaalgrootte op de financiering
4. Rollen van de gemeente

N.B.: Vragen mogen tussendoor gesteld worden!

Uitgangspunt in Overijssel

Stelling:

Provincie Overijssel heeft voor energiecoöperaties een goede basisinfrastructuur (met IM@Overijssel, LEI-subsidie en Energiefonds Overijssel) met één belangrijke missing link in het hele traject: ***financiering ontwikkelfase!***

1. De beschikbare collectieve regelingen

A. SDE+ voor grootverbruik > 3 x 80A (wijzigt in SDE++ voor CO2-reductie)

Stimulering Duurzame Energieproductie, is een exploitatiesubsidie van het Rijk (via RVO) voor duurzame opwekking door een bedrijf of coöperatie. Voor alle vormen van duurzame energieopwekking.

N.B.: Nieuwe regeling SDE++ is nog niet exact bekend, ombouw naar Stimuleringsregeling Duurzame Energietransitie, ofwel een exploitatiesubsidie voor emissiereductietechnologieën! Naast opwekking dus meer aandacht voor warmtetechnieken, maar ook voor waterstofproductie en CO2-afvang en -opslag.

B. De Regeling Verlaagd Tarief (klein- en grootverbruikaansluitingen)

Postcoderoosregeling (PCR). Korting op de Energiebelasting.

Door een coöperatie of VvE.

N.B.: Nieuwe regeling wordt aan gewerkt.

Beoogde ingangsdatum 1-1-2020.

1. SDE+ en RVT = Duurzame Opwekking

SDE+ en RVT/PCR is toe te passen op alle vormen van duurzame opwekking:

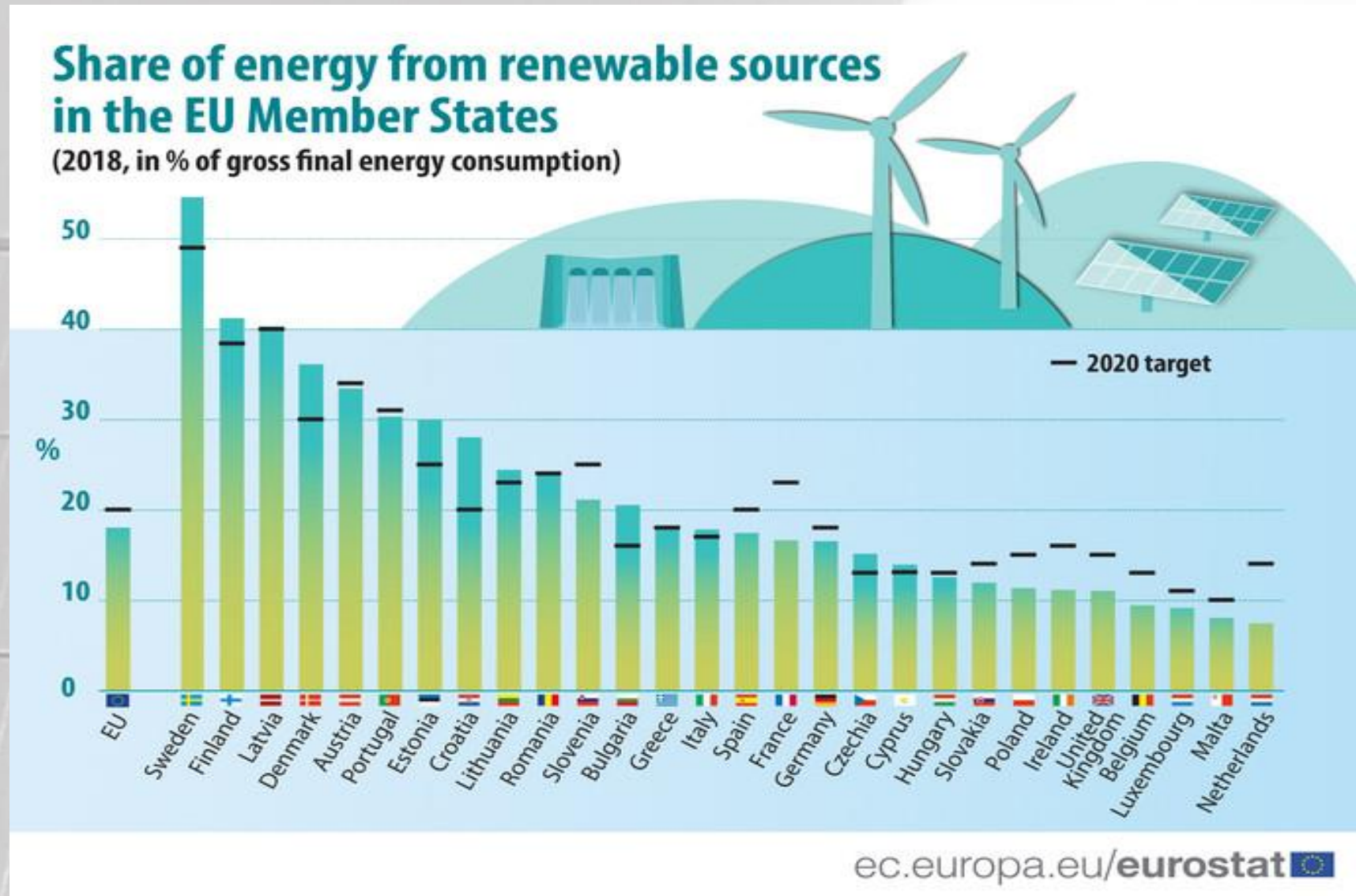
- Zon
- Wind
- Biomassa
- Water
- Enz.

1.A. Ontstaan en achtergronden SDE/SDE+

- Ingesteld vanwege laag percentage energie uit duurzame bronnen (3,8 % in 2006-2010) en afspraken binnen Europa (14 % in 2020)
- Vanaf 2008 SDE voor particulieren en bedrijven, budgetten per categorie
- Vanaf 2011 SDE+ voor bedrijven, totaalbudget
- Veel aanvragen die niet worden gerealiseerd
- Vanaf 2013 gefinancierd uit ODE (Opslag Duurzame Energie)

1.A. Ontstaan en achtergronden SDE/SDE+

1.B. Ontstaan en achtergronden RVT

- Uitvloeisel nationaal energieakkoord 2013
- Rechtsongelijkheid tussen mensen met dak (salderen) en zonder (geschikt) dak
- Herhaaldelijk aangepast tot wat het nu (2016) is
- Doel:
 - stimuleren productie lokale energie
 - vergroten energiebewustzijn en
 - creëren draagvlak (productie in eigen handen, van en voor elkaar)

1.B. Wat is RVT

Huishoudens (en kleinere bedrijven) die zich verenigen in een **Coöperatie**, die investeert in productie van **groene stroom** in hun **postcodegebied** hoeven 15 jaar lang over de eerste 10.000 kWh per jaar **geen energielasting** (inclusief btw in 2020 € 0,118217/per kWh) te betalen over hun aandeel in de via de coöperatie opgewekte groene stroom.

2. Verschillende fasen projecten

A. Verkenningfase (3 onderdelen):

1. Initiatief- of oriëntatiefase
2. Definitiefase (keuze voor wat je gaat doen)
3. Ontwerpfase (hoe gaan we het doen)

4. **Ontwikkel-/Vorbereidingsfase (hoe voeren we het uit)**

5. Realisatiefase (uitvoering van het project)

6. Beheerfase (exploitatie 15 jaar SDE of RVT)

3. Mogelijkheden voor financiering

1./2./3. Initiatieffase (oriëntatie, definitie, ontwerp):

- Opstartsubsidie gemeente voor energiecoöperaties of bijdragen in natura (b.v. betalen bijeenkomsten, drukwerk, verzending, ambtelijke ondersteuning enz.)
- Inzet IM@Overijssel (betaalt door provincie)
- LEI-subsidie (Lokaal Energie Initiatief) van provincie Overijssel, maximale bijdrage € 20.000

Meer informatie:

- <http://www.overijssel.nl/loket/subsidie/milieu-energie/lokale-energie/>
- Tim Lammers 038 499 8716 t.lammers@overijssel.nl

3. LEI-subsidie provincie Overijssel 1

Een plan/idee met als doel om energieopwekking en/of besparing te realiseren, waarbij:

- het aandeel nieuwe energie toeneemt en deze ambitie breed wordt uitgedragen;
- bewoners, organisaties of bedrijven in een specifiek gebied binnen Overijssel actief worden uitgenodigd om vrijwillig lid of klant te worden;
- het initiatief open staat voor iedereen die wil deelnemen;
- leden en klanten profijt hebben van de opbrengsten die door realisatie van het energieproject worden gehaald;
- er sprake is van een samenwerkingsverband en een bestuur van minimaal twee personen;
- en de initiatiefnemers hebben binding met de lokale gemeenschap.

3. LEI-subsidie provincie Overijssel 2

Voor één, of meerdere, van de volgende activiteiten:

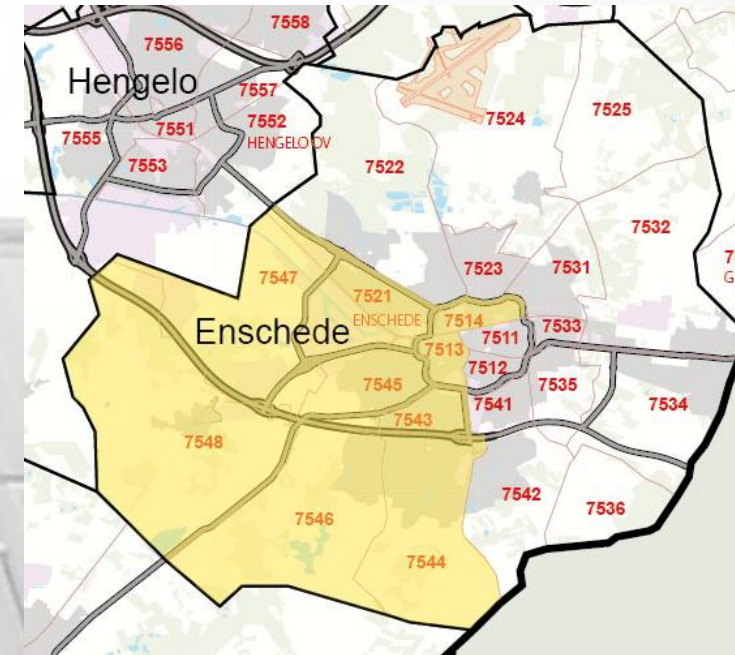
- het uitwerken van projectideeën;
- het organiseren van bijeenkomsten;
- de communicatie, leden- en klantenwerving;
- het oprichten en inrichten van de organisatie;
- het technisch, juridisch en financieel advies;
- het voorbereiden van een business case.

3. Mogelijkheden voor financiering (klein)

4./5. Ontwikkel- en realisatiefase RVT/PCR:

- Bij projecten met 100 % financiering door leden op daken, meenemen in initiatieffase
- Omvang project en risico relatief beperkt, leden investeren
- Verkoop energie en bijdrage per klant van energieleverancier voldoende voor beheers- en exploitatiekosten gedurende 15 jaar

N.B.: grootste onzekerheid leden: hoogte EB.

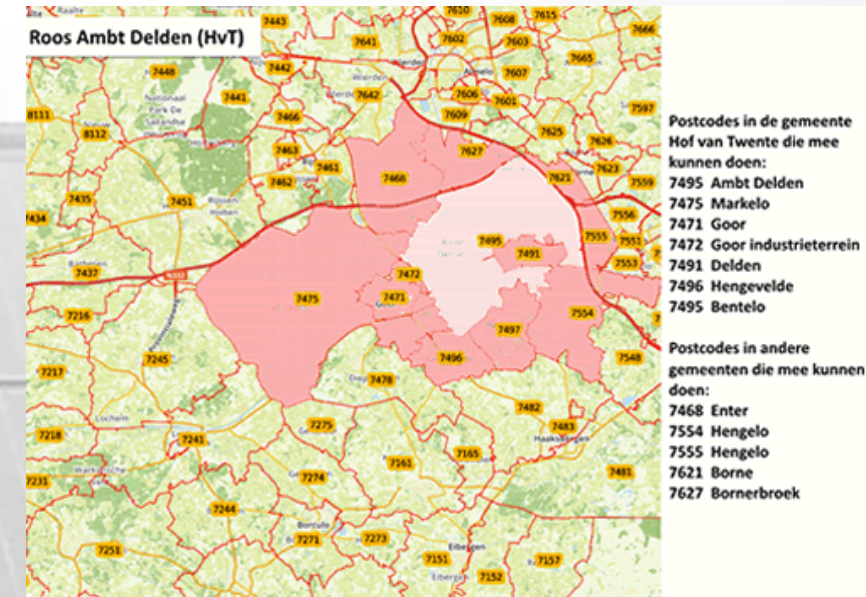

3. Mogelijkheden voor financiering (klein)

4./5. Ontwikkel- en realisatiefase RVT/PCR:

- Bij projecten met 80 % vreemd vermogen, rest Achtergestelde Geldlening en kleine inleg leden.
- Vreemd Vermogen via:
 - a. BNG met garantstelling gemeente
 - b. Energiefonds Overijssel, gemeentelijk energiefonds, particuliere fondsen
 - c. Banken
 - d. Crowdfunding

N.B.: Goedkoopste rente bij a. Behoorlijke schaal bij b., hogere rente en risico-inschatting bij c. en hogere rente bij d.

3. Mogelijkheden voor financiering (klein)

4./5. Ontwikkel- en realisatiefase SDE+:

- Inmiddels bekend en standaard
- Bij SDE+ op daken bedrijven: subsidie Rijk zorgt voor financiering via Energiefonds Overijssel of via banken
- Beperkte ontwikkelkosten en beperkte risico's voor financiers
- Bij sluitende businesscase financiering mogelijk
- Sluitende financiering afhankelijk van aansluitkosten, eventuele aanpassing constructie, aanpassing meterkast
- Mogelijkheden voor belastingvoordeel en aftrekmogelijkheden

3. Mogelijkheden voor financiering (klein)

6. Beheerfase RVT/PCR en SDE+

- Bij RVT/PCR met Vreemd Vermogen: deel Energiebelasting voor rente en aflossing en deel voor de leden = risico
- Berekening exploitatielasten (dakvergoeding, verzekering, onderhoud systeem, schoonmaken, reservering omvormers, administratiekosten, vennootschapsbelasting enz.)
- Betaling jaarlijkse lasten mogelijk vanuit verkoop energie en bijdrage energieleverancier voor klanten
- Bij dalende prijzen verkoop energie: bij RVT/PCR mogelijkheid voor contributie leden

N.B.: reken jezelf niet rijk, begroot realistisch conservatief!

3. Mogelijkheden voor financiering (groot)

3./4. Ontwerp- en ontwikkelfase bij zonneparken en windmolens, SDE+:

- Probleem bij financiering tot financial close (banken enz. financieren niet)
- Coöperaties hebben geen reserves en dus geen budget voor ontwikkeling
- Mogelijkheid: crowdfunding onder leden/geïnteresseerden voor risicokapitaal, omzetten bij financial close
- Mogelijkheid: projectontwikkeling vanuit EnergieSamen en landelijk Ontwikkelfonds Coöperaties i.s.m. Groenfonds
- **Ontwikkelfaciliteit provincie Overijssel:** Geld voor projectontwikkeling door lokale initiatieven. Provincie en EFO zijn deze aan het uitwerken. Meer info volgt later dit jaar.

3. Mogelijkheden voor financiering (groot)

5. Realisatiefase bij zonneparken en windmolens, SDE+:

- Na ontwikkelfase (financial close): meer mogelijkheden voor financiering
- Vreemd Vermogen door projectfinanciering via banken, Energiefonds Overijssel, investeringsfondsen bij SVn (b.v. BNG Duurzaamheidsfondsen), bedrijfsfondsen, particuliere fondsen → seniorlening met lage rente voor hefboomeffect)
- Businesscase voor banken en fondsen bepalend, met name betalingscapaciteit (DSCR = Debt Service Coverage Ratio voor rente/aflossing) en de onderliggende contracten voor de bouw
- Crowdfunding/Obligaties/Achtergestelde Geldlening van leden en geïnteresseerden met hoge rente, 3-5 %, let op regels vanuit Wwft (Wet ter voorkoming van witwassen en financiering terrorisme) en Wft (Wet financieel toezicht, volg het stappenplan Wft bij HierOpgewekt)

5. Mogelijke rollen gemeente

NIET ALLEEN WOORDEN:

- Gemeente als beleidsmaker (voorkeur coöperatie-model, vastleggen minimaal 50 % lokaal eigenaar-/zeggenschap)

MAAR OOK DADEN:

- Gemeente als private partij (gronden en daken)
- Gemeente als stimulator (faciliteren en subsidiëren)
- Gemeente als inner van leges en belastingen (leges betalen na realisatie, beperkte leges of kwijschelding als project niet doorgaat, leges alleen voor constructie, WOZ alleen voor constructie)
- Gemeente als financier (garantstelling BNG voor energicoöperaties, energiefondsen)

Meer informatie

Hier Opgewekt (landelijk kennisdossier):

<https://www.hieropgewekt.nl/regeling-verlaagd-tarief-postcoderoosregeling>

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland:

<https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/stimulering-duurzame-energieproductie-sde>

Natuur en Milieu Overijssel (algemene en collectieve ondersteuning):

<http://www.natuurenmilieuoverijssel.nl/>

IM@Overijssel (individuele ondersteuning door initiatievenmakelaars):

<http://www.imoverijssel.nl>, e-mail: im@Overijssel.nl

Kennisbank NMO en IM in Overijssel (informatie):

<http://natuurenmilieuoverijssel.nl/zon>

EnergieSamen (brancheorganisatie): www.energiesamen.nu

IM@Overijssel

Vragen?